

**Львівський національний університет імені Івана Франка
Філологічний факультет
Кафедра сходознавства імені професора Ярослава Дашкевича**

**ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ З
ПЕРСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ
ДЛЯ ВСТУПНИКІВ НА НАВЧАННЯ ЗА ОС «МАГІСТР»,
ОКР «СПЕЦІАЛІСТ»
за спеціальністю «Мова та література (перська)»**

Програму затверджено рішенням Вченої ради філологічного факультету
17 лютого 2016 року, протокол № __.

Голова Вченої ради філологічного факультету – декан філологічного
факультету д.ф.н, доц. Пилипчук С.М.

Львів – 2016

Сучасна перська мова

1. Перський алфавіт
2. Звуковий склад сучасної перської мови.
3. Консонантизм сучасної перської мови.
4. Вокалізм сучасної перської мови.
5. Наголос сучасної перської мови.
6. Лексичний склад сучасної перської мови.
7. Лексичні категорії сучасної перської мови (синонімія, антонімія, омонімія).
8. Типи перських словників.
9. Словник М. Моїна.
10. Словник Д. Деххудо.
11. Словник Борхан-е кате.
12. Harf-e nešane.
13. Префікс.
14. Суфікс.
15. Інтерфікс. Прийменники в ролі інтерфіксів.
16. Частини мови в сучасній перській мові.
17. Перехід однієї частини мови в іншу.
18. Дієслово:
  - I. Морфологія сучасної літературної перської мови. Fe'l. Sarf, bon, shenāse.
  - II. Masdar. Ajzā-ye pishin. Sākhtemān.
  - III. Структура простих дієслів. Дієслівні похідні.
  - IV. Fe'l-eamr – do'ā, lāzem – mota'di, ma'lum – majhul.
  - V. Fe'l-etām – rabti, kāmel – nāqhes. Спосіб дієслова. Дієприкметник. Допоміжні дієслова. Безособові дієслова. Заперечення у наказовому способі.
19. Іменник та прикметник :

I. Esm. Прості та похідні, власні та загальні, визначені та невизначені.

II. Sāde – morakkab, zāt – ma'ni, esm-esut, mosaqhqhar.

III. Masdar. Esm-emasdar.

IV. Sefat. Sefat-e bayāni.

V. Sefat-eeshāre, shomareshi, porseshi, ta'jjobi, mobham.

19. Граматичні категорії займенника.
20. Семантичні типи займенників.
21. Лексико-граматичні розряди прислівника.
22. Структурні типи прислівника.
23. Семантичні типи прислівника
24. Шебх-е джомле.
25. Сполучник.
26. Прийменник.
27. Goruh, važe, vazak (tekvaž).
28. Функції займенників.
29. Функції прикметника
30. Функції дієслова в реченні.
31. Ma'tus, ta'kid
32. Bodal.
33. Mozafun elayh.
34. Monada.
35. Tamiz
36. Mosnad
37. Motammem
38. Qeyd
39. Nehad
40. Maf'ul.
41. Другорядні члени речення.
42. Головні члени речення.

43. Типи речень.
44. Члени речення.
45. Функції іменника в реченні.
46. Sefat
47. Проаналізувати текст

Дієслово.

1. Морфологія сучасної літературної перської мови. Fe'l. Sarf, bon, shenāse.
2. Masdar. Ajzā-ye pishin. Sākhtemān.
3. Структура простих дієслів. Дієслівні похідні.
4. Fe'l-eamr – do'ā, lāzem – mota'di, ma'lum – majhul.
5. Fe'l-etām – rabti, kāmel – nāqhes. Спосіб дієслова. Дієприкметник. Допоміжні дієслова. Безособові дієслова. Заперечення у наказовому способі.

Іменник та прикметник .

1. Esm. Прості та похідні, власні та загальні, визначені та невизначені.
2. Sāde – morakkab, zāt – ma'ni, esm-esut, mosaqhqhar.
3. Masdar. Esm-emasdar.
4. Sefat. Sefat-e bayāni.
5. Sefat-eeshāre, shomareshi, porseshi, ta'jjobi, mobham.

Займенник та прислівник, службові частини мови.

1. Zamir. Zamir-eshakhsi, moshtarak, eshāre, porseshi, ta'jjobi
2. Qheyd. Qheyd-emokhtas – moshtarak, sāde – morakkab.
3. Shebh-e jomle (sut). Harf.

Типи речень та головні члени речення .

1. Синтаксис сучасної літературної перської мови.
2. Jomle, shebh-e jomle. Hazf dar jomle. Hazf-e be qharine-ye lafzi, hazf-e be qharine-ye qheyd-e lafzi (ma'navi).

3. Речення. Види речень. Іменне і дієслівне речення.
4. Члени речення. Головні члени дієслівного речення. Naqsh-emaʿul.
5. Fāʿel.
6. Головні члени іменного речення. Mosnad і mosnad-un elayh.
7. Узгодження підмета і присудка в реченні.

Другорядні члени речення

1. Другорядні члени речення. VASF і mozāf-unelayh.
2. Види означень ezāfe.
3. Badal, tamiz.
4. Qheyd і його види, motammem.

Рекомендована література

1. Рубинчик Ю.А. Грамматика современного персидского литературного языка. – М., 2001.
  2. Виноградова С. П. Древнеперсидский язык / С. П. Виноградова // Языки мира: Иранские языки I. Юго-западные иранские языки. – М. : Индрик, 1997. – С. 35 – 57.
  3. Молчанова Е. К. Среднеперсидский язык / Е. К. Молчанова // Языки мира: Иранские языки I. Юго-западные иранские языки. – М. : Индрик, 1997. – С. 57 – 70.
  4. Опыт историко-типологического исследования иранских языков. – Т. I, II. – М., 1975.
  5. Расторгуева В. С. Среднеперсидский язык / В. С. Расторгуева. – М. : Наука, 1966.
  6. Расторгуева В. С. Среднеперсидский язык / В. С. Расторгуева, Е. К. Молчанова // Основы иранского языкознания. Среднеиранские языки. – М. : Наука, 1981. – С. 6 – 147.
  7. Соколов С.Н. Древнеперсидский язык. // Основы иранского языкознания. Древнеиранские языки. – М. : Наука, 1979. – С. 234 – 271.
  8. Skjærvø, Prods Oktor. An Introduction to Old Persian / Prods. Oktor Skjærvø; revised and expanded 2nd version. – Cambridge: Harvard, 2005 // <http://www.fas.harvard.edu/~iranian/OldPersian/opcomplete.pdf>
- . تاریخ زبان فارسی / محسن ابولقاسمی. -- [ویرایش ۳]. -- تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت)، ۱۳۸۰. -- ۳۲۰ ص
- دستور تاریخی زبان فارسی / محسن ابولقاسمی. -- تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت)، ۱۳۷۸. -- ۴۵ ص
- احمدی گیوی، حسن، انوری حسن. دستور زبان فارسی ۱. – تهران، ۱۳۷۴.
- احمدی گیوی، حسن، انوری حسن. دستور زبان فارسی ۲. – تهران، ۱۳۷۶.
- فارسی. سال اول دوره راهنمایی تحصیلی. – تهران، ۱۳۷۴.
- فرشیدورد، خسرو. دستور مفصل امروز بر پایه زبانشناسی جدید. – تهران، ۱۳۸۲.
- مدرسی یحیی، ضرغامیان مهدی. فارسی در گفتار. – CD

Історія перської літератури

1. Поети саманідсько-бухарської літературної школи.
2. Розвиток книгодрукування в Ірані. Перші іранські газети.
3. Літературне життя за часів монгольської навали.
4. Літературне життя при дворі Тимуридів.
5. Драматургія кінця XIX – поч. XX ст.ст.
6. Класицизм у поезії та віяння нової епохи: Сіпігр, Хума, Суруш.
7. Новий перський роман початку XX ст.
8. Газети і часописи в Ірані в епоху боротьби за Конституцію.
9. Основні напрями нової перської поезії та їх представники
Перекладацька діяльність при дворі Саманідів.
10. Загальна характеристика газневідської літературної школи.
11. Караханідська літературна школа.
12. Проза при дворі Газневідів.
13. Започаткування та розвиток жанру газелі у перській літературі.
Основні жанри перської класичної поезії.
14. Жанр „макре-занон” у перській літературі.
15. Індійський стиль: його започаткування і розвиток.
16. Літературна епоха „бозгяшт” та її тенденції.
17. Життя і творчість Мірзи Галіба.
18. Поети саманідсько-бухарської літературної школи.
19. Життя та творчість Унсурі.
20. Життя та літературні традиції Садека Гедаята.
21. Творчість Саїда Нафісі.
22. Життя та творчість Рудакі. Його внесок у перську літературу.
23. Омар Хайям та мотиви його творчості.
24. Життя та творчість Гафіза.
25. Життя та творчість Сааді.

26. Життя та творчість Джамі.
27. Життя та творчість Беділя.
28. Творчість Сааді.
29. Життя та творчість Форуг Форугзад
30. Життєвий та творчий шлях Парвін Етесамі.
31. „Новий стиль” Німа Юшіджа.
32. Життя та творчість Могаммада Ікбала.
33. Творчість Арефа Казвіні.
34. Асаді Тусі та його творчість.
35. Життя та творчість Убейда Закані.

1. Зародження нової перської літератури.

- I. Література Ірану XVIII ст. Літературний рух Базгяшт.
- II. Знайомство Ірану з європейською культурою у другій пол. XIX ст. «Дар-уль-фунун» та його діяльність (1861).
- III. Творчість Мірзи Фаталі Ахундова і переклади мірзи Джафара Карададжачі.
- IV. Іредж-Мірза та його творчість.
- V. Життя та творчість поетеси Парвін Етесамі.
- VI. Малік-аш-шуара Мохаммед Такії Бегар, його життя та наукова і поетична творчість.
- VII. Ареф Казвіні, його життя та творчість.
- V.III. Зейн-уль-Абедін та його роман «Мандрівка Ібрагім-бека».
- XIX. Перська поезія в Індії у другій пол. XIX-поч. XX ст. Мірза Галіб - Алтаф Халі - Мохаммед Ікбал.
- X. Народний поет Карім Девоне та його творчість.
- XI. Садреддін Айні, його життя та творчість.
- XII. Життя та творчість Абу-ль-Касема Лагуті.

2. Перська новелістика та романістика 20-х – 40-х років XX ст.

- I. Мірза Алі Акбар-хан Дегхода, його літературна та наукова діяльність.
- II. Життя та творчість Садека Гедеята.
- III. Саїд Мохаммед Алі Джамаль-заде та його сатиричні твори.
- IV. Бозорг Аляві та його творчість.
- V. Мошфек Каземі та його роман «Страшний Тегеран».
- VI. Махмуд Тарзі та його творчість.
- VII. Мохаммед Бегазін Еттемад-заде, його життя та творчість.

3. Новітня перська література.

- I. Поет Німа Юшидж, його творчість і новаторство.
- II. Життя та творчість поетеси Фаррух Фаррухзад.
- III. Афганський поет Зійя Карі-заде та його творчість.
- IV. Творчість поетеси Сімін Бегбегані.
- V. Абд-уль-Хакк Бетаб та його творчість.
- VI. Індійський цикл поезій Мірзо Турсун-заде («Тадж-Махал», «Тара Чандра»).

Рекомендована література

1. Алексеева И.Ю. К проблеме типологической характеристики персидской лирики XVIIIв. (Литературное движение "Базгашт"). – Вестник МГУ. Сер. 13. Востоковедение. – 1979. – №3.
2. Дорри Дж.Х. Литература современного Ирана (Персидская проза XX века).
Учеб.пособие. – М., 1998.
3. Кляшторина В.Б. Современная персидская поэзия (Очерки). – М., 1962.
4. Кляшторина В.Б. "Новая поэзия" в Иране. – М., 1975.
5. Комиссарова Д.С. Пути развития новой и новейшей персидской литературы. – М., 1982.
6. Короглы Х.Г. Современная персидская проза (Краткий обзор. Тексты). – М., 1958.

7. تراپی، سید محمد. نگاهی به تاریخ و ادبیات ایران. تهران، 1382.

8. تمیم داری، احمد. تاریخ ادب فارسی. تهران، 1379.

9. شمیسا، سیروس. نگاهی به سپهری. تهران: صدای معاصر. 1382.

10. شمیسا، سیروس. سبک شناسی شعر. تهران: انتشارات فردوسی، 1375.

11. شمیسا، سیروس. بیان. تهران: انتشارات فردوسی، 1379.

12. شمیسا، سیروس. کلیات سبک شناسی. تهران: انتشارات فردوسی، 1374.